

Καλό μήνα! Ο Μάρτης ήρθε και έφερε μαζί του την άνοιξη, αφού είναι ο πρώτος μήνας της εποχής, που σηματοδοτεί την αρχή της ανθοφορίας και καρποφορίας της φύσης....

Σύμφωνα με το έθιμο, από την 1η ως τις 31 του Μάρτη, τα παιδιά φορούν στον καρπό του χεριού τους ένα βραχιολάκι, φτιαγμένο από στριμμένη άσπρη και κόκκινη κλωστή, τον "Μάρτη" ή "Μαρτιά"...

Σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση, ο «Μάρτης» προστατεύει τα πρόσωπα των παιδιών από τον πρώτο ήλιο της Άνοιξης, για να μην καούν.

Φτιάχνεται την τελευταία ημέρα του Φεβρουαρίου και φοριέται είτε σαν δαχτυλίδι στα δάχτυλα είτε στον καρπό του χεριού σαν βραχιόλι. Καμιά φορά φοριέται ακόμα και στο μεγάλο δάχτυλο του ποδιού, ώστε να μην σκοντάφτει ο κάτοχός του. Το βραχιολάκι αυτό το βγάζουν στο τέλος του μήνα ή το αφήνουν πάνω στις τριανταφυλλιές, όταν δουν το πρώτο χελιδόνι, για να τον πάρουν τα πουλιά και να χτίσουν τη φωλιά τους.

Το έθιμο του Μάρτη γιορτάζεται ίδιο και απaráλλαχτο στα Σκόπια με την ονομασία «Μάρτινκα» και στην Αλβανία ως «Βερόρε». Οι κάτοικοι των δύο γειτονικών μας χωρών φορούν βραχιόλια από κόκκινη και άσπρη κλωστή, για να μην τους «πιάσει»

ο ήλιος, τα οποία και βγάζουν στα τέλη του μήνα ή όταν δουν το πρώτο χελιδόνι. Άλλοι πάλι δένουν τον «Μάρτη» σε κάποιο καρποφόρο δέντρο, ώστε να του χαρίσουν ανθοφορία, ενώ μερικοί τον τοποθετούν κάτω από μία πέτρα κι αν την επόμενη ημέρα βρουν δίπλα της ένα σκουλήκι, σημαίνει ότι η υπόλοιπη χρονιά θα είναι πολύ καλή.

Τηρώντας παραδόσεις και έθιμα αιώνων, οι Βούλγαροι, την πρώτη ημέρα του Μάρτη, φορούν στο πέτο τους στολίδια φτιαγμένα από άσπρες και κόκκινες κλωστές που αποκαλούνται «Μαρτενίτσα». Σε ορισμένες περιοχές της Βουλγαρίας, οι κάτοικοι τοποθετούν έξω από τα σπίτια τους ένα κομμάτι κόκκινου υφάσματος, για να μην τους «κάψει η γιαγιά Μάρτα» (Μπάμπα Μάρτα, στα βουλγαρικά), που είναι η θηλυκή προσωποποίηση του μήνα Μάρτη.

Η «Μαρτενίτσα» λειτουργεί στη συνείδηση του βουλγαρικού λαού ως φυλαχτό, το οποίο μάλιστα είθισται να προσφέρεται ως δώρο μεταξύ των μελών της οικογένειας, συνοδευόμενο από ευχές για υγεία και ευημερία.

Το ασπροκόκκινο στολίδι της 1ης του Μάρτη φέρει στα ρουμανικά την ονομασία

«Μαρτιζόρ». Η κόκκινη κλωστή συμβολίζει την αγάπη για το ωραίο και η άσπρη την αγνότητα του φυτού χιονόφιλος, που ανθίζει τον Μάρτιο και είναι στενά συνδεδεμένο με αρκετά έθιμα και παραδόσεις της Ρουμανίας.

Σύμφωνα με τη μυθολογία, ο Θεός – Ήλιος μεταμορφώθηκε σε νεαρό άνδρα και κατέβηκε στη Γη, για να πάρει μέρος σε μία γιορτή. Τον απήγαγε, όμως, ένας δράκος, με αποτέλεσμα να χαθεί και να βυθιστεί ο κόσμος στο σκοτάδι.

Μία ημέρα ένας νεαρός, μαζί με τους συντρόφους του, σκότωσε το δράκο και απελευθέρωσε τον Ήλιο, φέροντας την άνοιξη. Ο νεαρός έχασε τη ζωή του και το αίμα του -λέει ο μύθος- έβαψε κόκκινο το χιόνι. Από τότε, συνηθίζεται την 1η του Μάρτη όλοι οι νεαροί να πλέκουν το «Μαρτισόρ», με κόκκινη κλωστή που συμβολίζει το αίμα του νεαρού άνδρα και την αγάπη προς τη θυσία και άσπρη που συμβολίζει την αγνότητα.

Το πιο πιθανόν, όμως, για φέτος είναι να ευχηθούμε «Καλό μήνα», συμπληρώ νοντας τη φράση με μία γνωστή παροιμία που συνοδεύει -ανάλογα με τις περιστάσεις βέβαια- το μήνα «...από Μάρτη καλοκαίρι...», αφού ο σχετικά ήπιος χειμώνας ευχόμαστε ότι μας προετοιμάζει για τον ερχομό μίας μοσχοβολιστής άνοιξης.

Αλλά, σύμφωνα με την παράδοση, «Μάρτη» δεν φορούσαν μόνο οι άνθρωποι. Σε κάποιες περιοχές της χώρας κρεμούσαν την κλωστή όλη τη νύχτα στα κλαδιά μίας τριανταφυλλιάς, για να χαρίσουν ανθοφορία, ενώ σε άλλες περιοχές την έβαζαν γύρω από τις στάμνες, για να προστατέψουν το νερό από τον ήλιο και να το διατηρήσουν κρύο. Σε άλλες περιοχές το φορούσαν μέχρι να φανούν τα πρώτα χελιδόνια, οπότε και το άφηναν πάνω σε τριανταφυλλιές, ώστε να τον πάρουν τα πουλιά, για να χτίσουν τη φωλιά τους. Αλλού πάλι το φορούν ως την Ανάσταση, οπότε και το δένουν στις λαμπάδες της Λαμπρής, για να καεί μαζί του.

Εμείς ας φορέσουμε τον Μάρτη μας, εις πείσμα όσων θα χαμογελάσουν ειρωνικά, βλέποντας έξω το χιονιά – άλλωστε μία μικρή δόση αισιοδοξίας ποτέ δεν χάλασε κανέναν. Κι ας είμαστε προετοιμασμένοι για την αυριανή ηλιόλουστη μέρα.